

Urszula Chęcińska (red.): **DZIECKO I SZTUKA W KONTEKŚCIE WCZESNEJ EDUKACJI**. Wydawnictwo Naukowe Uniwersytetu Szczecińskiego, Szczecin 2018, ss. 216.

Czy obcowanie ze sztuką jest potrzebne dziecku do rozwoju? Odpowiedź na to pytanie znajdziemy w tej książce. Zawiera ona teksty kilku autorów na temat różnych form twórczości, które można wprowadzić do wczesnej edukacji dziecka. Dzieli się na cztery części, przedstawiające wielowymiarowość sztuki. Pierwsza część ukazuje świat sztuki widziany oczami dziecka i jego poszukiwanie mikro- i makroświata, a także propozycje aktywności plastycznych inspirowanych znanymi dziełami sztuki. W kolejnej części znajdziemy odpowiedź, jak rozwijać postawę twórczą dziecka w zakresie edukacji muzycznej i jak wykorzystać interpretacje muzyczne w ramach edukacji artystycznej. Trzecia część dotyczy wyzwania dziecięcego myślenia metaforycznego i wykorzystania tekstów literackich w dziecięcych pracach. Ostatnia część skłania do refleksji na temat wychowania do twórczości.

Książka może być inspiracją do prowadzenia zajęć z wykorzystaniem różnych form twórczości artystycznych nie tylko dla nauczycieli wychowania przedszkolnego, ale także dla rodziców. Autorzy zwracają uwagę, że ważne jest postrzeganie dziecka jako artysty i traktowanie sztuki dla dziecka jako najwyższej wartości etycznej. Ma to duży wpływ na rozwój dziecka. „Czytanie i komentowanie dzieł sztuki uczy dziecko postrzegania świata za pomocą zmysłów, daje szansę na rozwój w sferze intelektualnej, emocjonalnej, uczy empatii, a przede wszystkim uczy dzielności etycznej i dianoetycznej. Ta pierwsza jest skutkiem przyzwyczajenia, ta druga jest owocem nauki, wymaga doświadczenia i czasu”.

Claudia Chovgrani
<https://orcid.org/0000-0001-7780-147X>
Studia doktoranckie, APS
chovgrani@gmail.com

Cena 10,00 zł (VAT 5%)
Indeks 376841

1 STYCZEŃ
LUTY
2019

SZKOŁA ISTNIEJE OD 1924 ROKU SPECJALNA

CZASOPISMO POŚWIĘCONE PEDAGOGICE SPECJALNEJ

PL ISSN 0137-818 X

W NUMERZE M.IN.:

- Pierwotna i wtórna ocena niepełnosprawności – predykcyjna rola zmiennych socjodemograficznych i związanych z niepełnosprawnością
- Zasoby komunikacyjne uczniów z zespołem Aspergera jako (nie)konieczne komponenty gotowości do podjęcia nauki w szkole
- Evaluation of school achievements of students with special educational needs – a preliminary study

ISSN 0137-818X

1924
2019
95
lat
CZASOPISMA

Wanda Wajda: **DZIECKO Z KALKUTY. OPOWIEŚĆ O MIŁOŚCI I SPEŁNIENIU**. Media Rodzina, Poznań 2018, ss. 264.

Autorka tej niezwykle interesującej książki jest osobą z niepełnosprawnością narządu wzroku, matką niewidomego dziecka ze sprzężoną niepełnosprawnością. W związku z tym opinie i spostrzeżenia niejednokrotnie przedstawia z dwu punktów widzenia. Opisuje zarówno sytuacje osób z niepełnosprawnością z własnej perspektywy, uwzględniając swoją drogę edukacji, rehabilitacji, pracy zawodowej i życia osobistego, jak i z pozycji matki dziecka z wieloraką niepełnosprawnością. Jej córka nie widzi, słabo słyszy, nie mówi, ma cechy autystyczne, niepełnosprawność intelektualną, małą odporność wynikającą z osłabienia układu immunologicznego.

Pierwsza część tytułu: *Dziecko z Kalkuty* jest intrygująca i wymaga wyjaśnienia. Otóż autorka, pomimo niepełnosprawności wzrokowej, a czasem może z tego względu, prowadzi niezwykle aktywne życie, m.in. pracowała w Indiach jako nauczycielka i wychowawczyni dzieci niewidomych. Poprzez sieć interesujących powiązań, opisanych dokładnie w książce, spotkała w Kalkucie niewidome niemowlę, znajdujące się w bardzo ciężkim stanie zdrowotnym. Było umierające. Pani Wajda, z pomocą polskich siostr franciszkanek służebnic krzyża pracujących w Bangalore, ocaliła dziewczynkę. Licząc na lepszą w Polsce niż w Indiach opiekę medyczną i rehabilitację, po pokonaniu licznych trudności, przywiozła dziecko do Warszawy i je zaadoptowała. Wspólne życie Scholi (takie imię nosi dziewczynka) z jej adopcyjną mamą trwa od 21 lat i ten okres barwnie, ale równocześnie rzetelnie oraz szczegółowo ukazuje polecana książka. Ukazuje sytuacje radosne, np. poczynione postępy dotyczące życia codziennego, niezwykłą pomoc, w chwilach bardzo trudnych, wielu osób wcześniej nieznaną, emocjonujące przeżycia z okresu dziecięcego Scholi, np.: „Warunki nie były komfortowe, Schola nie miała swojego pokoju, ale doskonale dawałyśmy sobie radę. Spałyśmy na podwójnej amerykańce i prawie zawsze miałam ją blisko siebie. Jednego dnia zniknęła, wołałam, szukałam, nigdzie dziecka nie było. Sprawdziłam przerażona wszystkie okna, były zamknięte, podobnie drzwi. Dopiero po dłuższej chwili usłyszałam wesoły głos mojej córeczki [...]” (s. 132). Gdzie ukryła się Schola i jakie miała jeszcze inne przygody, zachęcam do przeczytania w rekomendowanej książce. Autorka opisuje również trudności, np. oszustwa (terapeutka rozliczała godzinę przeprowadzonej rehabilitacji, a wcale jej nie prowadziła), włamanie do mieszkania, kradzież i zniszczenie wielu rzeczy, w tym pomocy rehabilitacyjnych. Podane są bolesne przykłady wynikające z formalnych przepisów lub braku zrozumienia nietypowej sytuacji. Cytuję opinię autorki książki: „[...] instytucje państwa częściej nas kontrolują, niż pomagają. Urzędy w Polsce zdają się być opresyjne w stosunku do nas, podejrzliwe, nieżyczliwe i opieszale, a większość ważnych spraw załatwia się wbrew tym organom i z ominięciem niezyciowych przepisów” (s. 218). Niezwykle cenne są opisy dobrej współpracy nauczycieli i terapeutów z matką dziecka, mogą one stanowić dobry wzór wzbogacający praktykę pedagogiczną i rehabilitacyjną. Wartościowe są również przedstawione i stosowane przez autorkę różne rozwiązania ułatwiające codzienne życie, a także organizację czasu wolnego. Druga część tytułu: *Opowieść o miłości i spełnieniu* jest jak najbardziej trafna.

Publikacja należy do literatury faktu, tak ważnej w pedagogice, a szczególnie w pedagogice specjalnej. Przedstawiona historia oparta jest na faktach, ukazuje odpowiedzialną miłość i satysfakcjonujące życie. Książkę polecam każdemu jako ciekawą lekturę, szczególnie jednak pedagogom specjalnym, a także studentom przygotowującym się do pracy z osobami z niepełnosprawnością oraz wszystkim odpowiedzialnym za politykę oświatową i socjalną w naszym kraju. Pozwala ona zrozumieć złożoność sytuacji rodzin dzieci z niepełnosprawnością sprzężoną, a jednocześnie pokazuje spełnione życie, jego dobre i często humorystyczne strony.

Jadwiga Kuczyńska-Kwapisz
<https://orcid.org/0000-0002-0341-1062>
UKSW, Warszawa
jk-kwapisz@wp.pl

INFORMACJE DLA AUTORÓW

1. Tekst nie powinien przekraczać 12 stron maszynopisu formatu A4 z uwzględnieniem następujących parametrów: margines 3,5 cm z lewej strony, czcionka Times New Roman 12, interwał 1,5, na stronie 30 wierszy po 60 znaków, tj. 1800 znaków ze spacjami.
2. Teksty należy przysyłać drogą mailową (redakcja@aps.edu.pl) w pełnej wersji oraz w wersji do recenzji. W tej ostatniej należy usunąć z nagłówka swoje nazwisko i afiliację, z publikacji odwołania do badań własnych (można maskować dane pozwalające zidentyfikować Autora używając symboli XY), z bibliografii pozycje własnego autorstwa.
3. Wraz z manuskrytem należy przysłać pocztą elektroniczną wypełnione i podpisane „Oświadczenie o oryginalności publikacji, przeniesieniu praw autorskich i finansowaniu”, zawierające numer ORCID, który można uzyskać po zarejestrowaniu się na stronie <https://orcid.org/> (formularz na stronach: www.szkołaspecjalna.aps.edu.pl; e-szkołaspecjalna.pl).
4. Tabele, wykresy, ilustracje opatrzone numerami i tytułami oraz adnotacją, w jakim programie (innym niż Word) zostały wykonane i do którego miejsca w tekście się odnoszą, powinny być umieszczone w oddzielnych plikach.
5. Do artykułu naukowego należy dołączyć streszczenie (300 wyrazów), odzwierciedlające strukturę artykułu (wstęp, metodę, wyniki, wnioski), oraz słowa kluczowe (3–5) w języku polskim i/lub języku publikacji. Streszczenie w języku angielskim zapewnia Wydawnictwo.
6. Przypisy bibliograficzne oraz bibliografia powinny być sporządzone zgodnie ze standardem APA (6th Edition). Szczegółowe informacje na stronach internetowych: www.szkołaspecjalna.aps.edu.pl; e-szkołaspecjalna.pl.
7. Redakcja nie zwraca nadesłanych materiałów i zastrzega sobie prawo dokonywania zmian w tekście artykułu, nie zmieniając treści merytorycznej.
8. Teksty niespełniające wymagań Redakcji nie będą kierowane do recenzji.
9. Prawa do nadesłanych tekstów przechodzą na Wydawcę zgodnie z podpisanym przez Autorów „Oświadczeniem...”.
10. W przypadku wykorzystania we własnej pracy obcych utworów Autorzy są zobowiązani załączyć do przekazanych materiałów zgodę – w wersji elektronicznej – na przedruk lub adaptację danego utworu albo jego fragmentu (tabel, rycin, cytatów przekraczających 400 słów itp.) od osób i/lub instytucji posiadających stosowne prawa do przedruku.
11. Autorzy zobowiązani są do starannego i rzetelnego podawania źródeł pod ilustracjami, schematami, tabelami, wykresami itp.
12. Wszelkie wykryte przejawy nierzetelności naukowej („ghostwriting” – brak ujawnienia wkładu innych osób w powstawanie publikacji, „guest authorship”, gdy udział autora w powstaniu publikacji jest znikomy lub nie miał miejsca, a pomimo to jest autorem/współautorem publikacji) będą dokumentowane i nagłaśniane.
13. Teksty recenzowane są poufnie i anonimowo („podwójna ślepa recenzja”) przez dwóch zewnętrznych ekspertów niepozostających w konflikcie interesów z autorem/autorami manuskryptu zgodnie z „Dobrymi praktykami w procedurach recenzyjnych w nauce” (2011) opracowanymi przez MNiSW.
14. Procedura recenzowania oraz etapy obiegu pracy zgłoszonej do opublikowania znajdują się na stronach: www.szkołaspecjalna.aps.edu.pl; e-szkołaspecjalna.pl.
15. Lista recenzentów publikowana jest w czasopiśmie raz w roku w numerze piątym.
16. Autorzy otrzymują autorski egzemplarz czasopisma.

Prenumeratę czasopisma można zamówić u jednego z kolporterów

GARMOND PRESS

Zamówienia bezpośrednio na stronie www.garmondpress.pl/prenumerata.

KOLPORTER

Zamówienia bezpośrednio na stronie prenumerata.kolporter.com.pl. Infolinia +48 41 367 88 88 (pon. – piątek, godz. 8–16).

RUCH S.A.

Zamówienia bezpośrednio na stronie prenumerata.ruch.com.pl/prenumerata. Infolinia 801 800 803 (telefony stacjonarne), 22 693 70 00 (telefony komórkowe) w dni robocze, godz. 7–16.